

וְאֵלֵינוּ תְּרִין אֲתוּנוּן דְּנִהְרִין, מִתְחַבְּקוּן דָּא בְּדָא, אֵינוּן יְהוֹ"ה
 יְהוֹ"ה מִצַּפִּין מִצַּפִּין, בְּרָזָא דְתַלְיָסָר מְכִילִין
 דְּרַחֲמִין. וְאֵלֵינוּ תְּרִין אֲתוּנוּן, פִּד עֲאֵלִין דָּא בְּדָא, וְכִד
 מִתְחַבְּקוּן דָּא בְּדָא, (וְכִד מִתְרַבְּקוּן דָּא בְּדָא) וְקִפִּין רִישָׁא, וְנִהְרִין
 וּמְנַצְצִין עַל כָּלָא, בְּאֵינוּן חֵד סְרִי עֲנַפִּין, דְּנַפְקִין בְּכָל (ד) צ
 צ"ב ע"ב) סְטָר.

ה' דָּא שְׂתָאָר, אֵיהִי סְלָקָא בְשָׁמָא חֵד, לְאֲתַחְבְּרָא
 בְּהַדְרִיָּהוּ, וְאֵיהִי אֲדִנִי. וְכָל אֵלִין שְׂמֵהֶן, בְּלִטִין
 וְנַצְצִין וְנַפְקִין וְשִׁלְטִין בְּהַאי יוֹמָא. כִּיּוֹן דְּאֵלִין שְׁלִטִין, נָפַק
 הֵהוּא מְרַגְלָא עֲלָאָה, בְּלִטָּא מְנַצְצָא. וּמַגּוּ נַצִּיצוּ דִּילָהּ,
 לָא אֲתַחֲזִי בְּהַ גְּוֹן.

כִּד נָפְקָא, בְּטַשׁ בְּאֵלִין שְׂמֵהֶן, חֵד שְׂמָא מְנִיָּהוּ אֲדִנִי,
 דְּאֵיהִי שְׂבִיעָאָה, מִתְעַטְרָא וְעָאֵל בְּמְרַגְלָא תַתְּאָה,
 וְאֲתִיָּשֵׁב שְׂמָא אַחְרָא תַחֲתִיָּה, וְאֵיהִי י"ה. וְאֲסַתְּחַר
 הֵהוּא מְרַגְלָא עֲלָאָה בֵּיהּ, וּמִתְעַטְרָא הֵהוּא נַצִּיצוּ דְנַצִּיצִין,
 בְּהַאי שְׂמָא.

לְכַתְּרָ דְכְּנִישׁ (נ"א דְכַשׁ) בְּהַנִּי שְׂמֵהֶן, נָפְקִין מִנִּיָּהוּ
 שְׂבָעִים עֲנַפִּין לְכָל סְטָר, וּמִתְחַבְּרִין כְּחֵדָא,
 וְאֲתַעְבִּיד רִתִּיקָא וְכִרְסִיָּא חֵדָא, לְהֵהוּא מְרַגְלָא עֲלָאָה,
 וְשִׁלְטָא בְּעַטְרוֹי, מְלָפָא בְּכִרְסִיָּא, בְּיוֹמָא דָּא, וְחֵדִי כָּלָא.
 כִּיּוֹן דְּחֵדִי כָּלָא, יְתִיב מְלָפָא עַל כִּרְסִיָּא, וְסִלִּיק בְּשַׁבְּעִין
 עֲנַפִּין כִּרְסִיָּא, כְּדָקָא מְרִין.

וְאֵינוּן תְּרִין אֲתוּנוּן, סְלָקִין וְנַחֲתִין, וְנִהְרִין וּמִתְעַטְרִין
 אֲתוּנוּן כ"ב, (ס"א כ"ב אֲתוּנוּן) כְּלָלָא דְאֲוִרִיתָא.
 בְּטַשִּׁי בְּתִרֵי אֲתוּנוּן קְדָמָא, וְסִלְקִי לְחֵד, בְּשִׁית שְׂבָטִין,
 וְלְחֵד בְּשִׁית שְׂבָטִין אַחְרָנִין. וְאֵלֵינוּ אֵינוּן י"ב שְׂבָטִין
 דִּישְׂרָאֵל עֲלָאָה.

תו, אֵלֵינוּ תְּרִין אֲתוּנוּן, (נ"א כְּדָמָא סְלָקִין) סְלָקִין וְנַחֲתִין,
 וּבְטַשִּׁי בְּתִרֵין אֲתוּנוּן, דְּסוּפָא דְכ"ב אֲתוּנוּן. וְסִלְקִי,
 הֵרָאשׁוּנוֹת וְעוֹלוֹת לְאֲחָד בְּשִׁשָּׁה שְׂבָטִים, וְלְאֲחָד בְּשִׁשָּׁה שְׂבָטִים אַחְרִים, וְאֵלָהּ הֵם שְׁנַיִם עֶשֶׂר
 שְׂבָטֵי יִשְׂרָאֵל הָעֲלִיּוֹן.

וְשִׁתֵּי הָאוֹתִיּוֹת הִלְלוּ שְׂמֵאִירוֹת,
 מִתְחַבְּקוֹת זו בְּזוֹ, הֵן יְהוֹ"ה
 יְהוֹ"ה מִצַּפִּין מִצַּפִּין, בְּסוּד שֶׁל
 שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת הֶרְחָמִים.
 וְשִׁתֵּי הָאוֹתִיּוֹת הִלְלוּ, כְּשֶׁהֵן
 נִכְנָסוֹת זו בְּזוֹ וְכִשְׂמִתְחַבְּקוֹת זו
 בְּזוֹ, (וְכִשְׂמִתְחַבְּקוֹת זו בְּזוֹ) זֹקְפוֹת רֹאשָׁן
 וּמֵאִירוֹת וְנוֹצְצוֹת עַל הַכֹּל בְּאוֹתָם
 אֲחָד עֶשֶׂר הָעֲנַפִּים שְׂיוֹצְאִים בְּכָל
 צַד.

ה' שְׁנַשְׂאָרָה, הִיא עוֹלָה בְּשֵׁם
 אֲחָד לְהִתְחַבֵּר עִמָּם, וְהִיא אֲדִנִי.
 וְכָל הַשְּׂמוֹת הִלְלוּ בּוֹלְטִים
 וְנוֹצְצִים וְיוֹצְאִים וְשׁוֹלְטִים בְּיוֹם
 הַזֶּה. כִּיּוֹן שְׂאֵלָה שׁוֹלְטִים, יוֹצֵאת
 אוֹתָהּ הַמְרַגְלִית הָעֲלִיּוֹנָה בּוֹלְטֵת
 נוֹצְצֵת, וּמִתּוֹךְ הַהִתְנוֹצְצוֹת שְׁלָה
 לָא נִרְאָה בְּהַ גְּוֹן.

כְּשִׂוְצָאָתָא, מְכָה בְּשְׂמוֹת הִלְלוּ.
 שֵׁם אֲחָד מֵהֶם אֲדִנִי, שֶׁהוּא
 שְׂבִיעִי, מִתְעַטֵּר וְנִכְנָס לְמְרַגְלִית
 הַתַּחֲתוֹנָה, וּמִתְיָשֵׁב שֵׁם אַחַר
 תַּחֲתִי, וְהוּא י"ה. וּמִקַּפֵּת בּוֹ
 אוֹתָהּ הַמְרַגְלִית הָעֲלִיּוֹנָה,
 וּמִתְעַטְרֵת אוֹתָהּ הַהִתְנוֹצְצוֹת
 שְׁנוֹצְצֵת בְּשֵׁם הַזֶּה.

אַחַר שֶׁהִתְכַּנְּסָה בְּשְׂמוֹת הִלְלוּ,
 יוֹצְאִים מֵהֶם שְׂבָעִים עֲנַפִּים לְכָל
 צַד, וּמִתְחַבְּרִים כָּלֵם כְּאֲחָד,
 וְנַעֲשִׂית מְרַכְבָּה וְכִסָּא אֲחָד
 לְאוֹתָהּ הַמְרַגְלִית הָעֲלִיּוֹנָה,
 וְשׁוֹלְטֵת בְּעַטְרוֹתֶיהָ, מְלָךְ כְּכִסָּא
 בְּיוֹם הַזֶּה, וְהַפֵּל שְׂמַחִים. כִּיּוֹן
 שְׂכָלֵם שְׂמַחִים, יוֹשֵׁב הַמְּלָךְ עַל
 הַכִּסָּא, וְעוֹלָה בְּשַׁבְּעִים עֲנַפִּים
 הַכִּסָּא, כְּמוֹ שְׂאֲמַרְנוּ.

וְאוֹתָן שְׂתֵי הָאוֹתִיּוֹת עוֹלוֹת
 וְיוֹרְדוֹת, וּמֵאִירוֹת וּמִתְעַטְרוֹת
 כ"ב אוֹתִיּוֹת (כ"ב אוֹתִיּוֹת), כְּלָל שֶׁל
 הַתּוֹרָה, מְכוֹת בְּשִׁתֵּי הָאוֹתִיּוֹת
 וְעוֹלוֹת וְעוֹלוֹת לְאֲחָד בְּשִׁשָּׁה שְׂבָטִים אַחְרִים, וְאֵלָהּ הֵם שְׁנַיִם עֶשֶׂר
 שְׂבָטֵי יִשְׂרָאֵל הָעֲלִיּוֹן.
 עוֹד, שְׂתֵי הָאוֹתִיּוֹת הִלְלוּ (רֵאשׁוֹנוֹת עוֹלוֹת) עוֹלוֹת וְיוֹרְדוֹת וּמְכוֹת בְּשִׁתֵּי אוֹתִיּוֹת שֶׁל סוּף כ"ב הָאוֹתִיּוֹת.

ועולות אחת בחמש דרגות, ואחת בחמש דרגות. ועשר האמירות הללו (למקו) לכלל לכ"ב אותיות. י"ב שבטים בשתי אותיות (ראשונות), כלל של התורה ועשר אמירות של שתי האותיות שבסוף - הרי כ"ב אותיות של סוף התורה. יסוד זה יורשת המרגלית העליונה באותו פסא של ע"ב, ומאירות כ"ב אותיות. המרגלית התחתונה, בשעה שיושבת המרגלית העליונה באותו הפסא של ע"ב ומאירות כ"ב אותיות, אז אותה המרגלית התחתונה שהיא בחשכה מסתכלת באותו האור, בכח של תקף של אותן האותיות שגורשמה בהן, שנקראו אדני, ואז מאיר ועולה אותו האור, ונוטל כל אותן כ"ב אותיות עליונות, ושואבת אותן אותה המרגלית לתוכה, ומאיר אור שנוצץ לע"ב עברים. בין שהמרגלית הזו נוצצת ושואבת את אותן האותיות עמה, אז המרגלית העליונה נמשכת עמם, ונדבקת מרגלית במרגלית, ונהיה הכל אחד. וזהו סוד אחד של התשפחת, והרי בארנו. בשקאותיות נוצצות מהצד הזה ומהצד הזה, זהו היתד שביניהם, בין מרגלית למרגלית, אז נעשות סוד של השם הקדוש של מ"ב אותיות. ובכל הסוד של השם הקדוש של ע"ב אותיות של המרפכה העליונה, והכל - זה וזה - נקראת שבת, וזהו סוד השבת.

(ע"כ רעיא מוהימנא)

זכור - הוא סוד של זכר, סוד של הזכר שלוקח את כל איברי העולם העליון. את יום השבת - לרבות ערב שבת, שהוא לילה. וזהו את. לקדשו - שצריך קדשה מתוך העם הקדוש, ולהתעטר בהם כראוי. זכור - מקום שאין בו שכתה ולא עומדת בו שכתה, שהרי אין שכתה במקום של הברית העליון,

חד בחמש דרגין, וחד בחמש דרגין. ואלין עשר אמירין (ס"א לשכללא) לאכללא לכ"ב אתון, י"ב שבטין בתרין אתון, (ס"א קדמאי) כללא דאורייתא ועשר אמירין דתרין אתון דסופא, הא כ"ב אתון, דסופא דאורייתא. ורזא דא, ירית מרגלא עלאה, בההוא כרסייא דע"ב, ונהרין כ"ב אתון.

מרגלא תתאה, בשעתא דיתיב מרגלא עלאה בההוא כורסייא דע"ב, ונהרין כ"ב אתון. פדין ההוא מרגלא תתאה דהוא בחשוכא, מסתכל בההוא נהירו, בחילא דתוקפא דאינון אתון, דאתרשים בהון, דאקרון אדני, וכדין אתנהיר וסליק ההוא נהורא, ונטיל כל אינון כ"ב אתון עלאין, ושאיב לון ההוא מרגלא בגויה, ונהיר נהירו דנציץ לע"ב עיבר.

ביון דהאי מרגלא, נציץ ושאיב לאינון אתון בהדה, פדין מרגלא עלאה אתמשך בהדייהו, ואתדבק מרגלא במרגלא, והוי כלא חד. ודא איהו רזא חדא דתושבתתא, והא אוקימנא.

אתון, פד נציץ מהאי סטרא, ומהאי סטרא, דא איהו סיכתא די בגווייהו, בין מרגלא למרגלא, פדין אתעבידו רזא דשמא קדישא דמ"ב אתון. בכלא רזא דשמא קדישא דע"ב אתון, דרתיכא עלאה, וכלא, האי והאי, אתקרי שבת, ודא איהו רזא דשבת. (ע"כ רעיא מוהימנא).

זכור רזא דדכורא איהו, רזא דדכורא דנקיט כל שייפי דעלמא עלאה. את יום השבת, לאסגאה מעלי שבתא, דאיהו לילה, ודא איהו את. לקדשו, דאצטריך קדושה מגו עמא קדישא, ולא תעטרא בהו כדקא חזי.

זכור, אתר דלית ליה שכתה, ולא קיימא ביה שכתה דהא לית שכתה באתר דברית

וזהו את. לקדשו - שצריך קדשה מתוך העם הקדוש, ולהתעטר בהם כראוי. זכור - מקום שאין בו שכתה ולא עומדת בו שכתה, שהרי אין שכתה במקום של הברית העליון,

וְכָל שָׁפָן לְמַעַלָּה. וְלִמְטָה יֵשׁ שְׂכָחָה, מְקוֹם שְׂצָרִיף לְהִזְכִּיר, וְעַל זֶה כְּתוּב (תהלים קט) יִזְכֹּר עוֹן אֲבֹתָיו וְגו'. וְיֵשׁ שָׁם מִמְּנִים שְׂמֻזְפִּירִים זְכִיּוֹת הָאֵדָם וְחֻטְאֵיו. וְאִין שְׂכָחָה לְפָנֵי הַפֶּסֶס הַקְּדוֹשׁ מַה שֶּׁהוּא לְפָנָיו. וּמַה הוּא לְפָנָיו? זְכוֹר. וְכָל שָׁפָן לְמַעַלָּה. מִשּׁוּם שֶׁהַכֹּל הוּא סוּד שֶׁל זְכוֹר, וְשֵׁם נִחְקַק סוּד הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ יְהוָה. וְלִמְטָה צָרִיף לְהִתְקַדֵּשׁ. וּבִמָּה הִתְקַדֵּשׁ? בְּזְכוֹר, שֶׁהָרִי מִמְּנוּ נוֹטֵל כָּל הַקְּדוּשׁוֹת וְכָל הַבְּרָכוֹת. וְזֶה כְּשֶׁמִּתְעַטְרִים עָרֹב שֶׁבֶת עַל הָעָם הַקְּדוֹשׁ כְּרֵאוּי בְּתַפְלוּת וּבְכַבְּשׁוֹת וּבְסִדּוֹר שֶׁל שְׂמֻחָה. וְאַם תֹּאמְרוּ, זְכוֹר לֹא צָרִיף לְהִתְקַדֵּשׁ, שֶׁהָרִי מִמְּנוּ יוֹצֵאִים שֶׁל הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל הָעוֹלָם - לֹא כֵּן! שֶׁהָרִי זֶה צָרִיף לְהִתְקַדֵּשׁ בַּיּוֹם, וְזֶה צָרִיף לְהִתְקַדֵּשׁ בְּלַיְלָה, וְכָל הַקְּדוּשִׁים נוֹטְלִים אוֹתָם יִשְׂרָאֵל אַחֵר כֵּן, וּמִתְקַדְּשִׁים בְּקְדוּשׁוֹת שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. כִּבְדֹּר אֶת אֲבִיךָ וְאֶת אִמְךָ, בְּכָל מִינֵי כְבוֹד, לְשִׁמְחָה בְּמַעֲשֵׂים כְּשֵׁרִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי כג) גִּיל יְגִיל אָבִי צְדִיק. וְזֶהוּ כְבוֹד אָבִיו וְאִמּוֹ.

רִיעָה נֶאֱמָן (רע"א מהימנא)

כִּבְדֹּר אֶת אֲבִיךָ וְאֶת אִמְךָ. כִּבְדוֹהוּ בְּכִסּוֹת נְקִיָּה, דְּהֵינּוּ כְּנִפֵּי מְצוּהָ, כִּבְדֹּר אֶת ה' מֵהוֹנֵף, זֹו תוֹרָה וּמְצוּוֹת. זֶהוּ שְׂכָתוֹב אֲרָף יָמִים בַּיְמִינָה בְּשִׂמְלָה וְגו'. שְׂאִין אֵדָם עֲנִי אֶלֶּא מִן הַתּוֹרָה וּמִן הַמְצוּוֹת. נוֹדַע, אַחֵר שֶׁבְּאֵרוֹהָ בְּעֲלִי הַמְשָׁנָה, אִין עֲנִי אֶלֶּא מִן הַתּוֹרָה וּמִן הַמְצוּוֹת, שְׂעֲשֵׂרוּ שֶׁל אֵדָם תּוֹרָה וּמְצוּוֹת. וּמִשּׁוּם כֵּן כִּבְדֹּר אֶת אֲבִיךָ מֵהוֹנֵף,

עֲלָאָה, וְכָל שָׁפָן לְעֵילָא. וְלִתְתָא, אֵית שְׂכָחָה, אַתְר דְּאַצְטְרִיף לְאַדְפְּרָא, וְעַל דָּא כְּתִיב, (תהלים קט) יִזְכֹּר עוֹן אֲבֹתָיו וְגו'. וְאֵית תַּמָּן מִמְּנֵן, דְּאַדְפְּרֵן זְכָיִין דְּבַר נֶשׁ, וְחֻבּוּי.

וְלִית שְׂכָחָה קָמִי כְּרִסְיָא קְדִישָׁא, מַה דְּאִיהוּ קָמִיה. וּמֵאֵן אִיהוּ קָמִיה. זְכוֹר. וְכָל שָׁפָן לְעֵילָא. בְּגִין דְּכִלְא רְזָא דְּדְכוּרָא אִיהוּ, וְתַמָּן אַתְגְּלִיף רְזָא דְּשָׂמָא קְדִישָׁא יְהוָה. וְלִתְתָא, אַצְטְרִיף לְאַתְקַדֵּשׁ, וּבְמָה אַתְקַדֵּשׁ. בְּזְכוֹר, דְּהָא מְנִיָּה נְטִיל כָּל קְדוּשָׁן וְכָל בְּרַפְּאָן. וְדָא, כִּדְקָא יְאוּת, בְּצִלוֹתִין וּבְכַבְּעוֹתִין, וּבְסִדּוּרָא דְּהַדְּוָה.

וְאִי תִימָא, זְכוֹר, לֹא אַצְטְרִיף לְאַתְקַדֵּשׁ, דְּהָא מְנִיָּה נְפָקִין כָּל קְדוּשִׁין דְּעֵלְמָא. לֹאֵו הַכִּי. דְּהָא דָּא אַצְטְרִיף לְאַתְקַדֵּשׁא בִּימְמָא, וְדָא אַצְטְרִיף לְאַתְקַדֵּשׁא בְּלֵילֵיא, וְכָל קְדוּשִׁין נְטִלִין לוֹן יִשְׂרָאֵל לְבִתְרָ, וְאַתְקַדֵּשׁן בְּקְדוּשֵׁי דְּקוּדֵשׁא בְּרִיף הוּא. (דף ע"ג ע"א).

כִּבְדֹּר אֶת אֲבִיךָ וְאֶת אִמְךָ, (שמות כ) בְּכָל זִמְנֵי יָקָר, לְמַחְדֵּי לוֹן בְּעוֹבְדֵי דְּכַשְׂרָאן, כְּמַה דְּאַתְרָ אִמְרָ (משלי כג) גִּיל יְגִיל אָבִי צְדִיק, וְדָא אִיהוּ יְקָרָא דְּאַבּוּי וְדְּאִמִּיהָ.

רע"א מהימנא

כִּבְדֹּר אֶת אֲבִיךָ וְאֶת אִמְךָ. כִּבְדוֹהוּ בְּכִסּוֹת נְקִיָּה, דְּהֵינּוּ כְּנִפֵּי מְצוּהָ, (משלי ג) כִּבְדֹּר אֶת ה' מֵהוֹנֵף, דָּא תוֹרָה וּמְצוּוֹת. הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (משלי ג) אֲרָף יָמִים בַּיְמִינָה בְּשִׂמְלָה וְגו'. דְּעֲנִי לֹאֵו אִיהוּ בְּר נֶשׁ, אֶלֶּא מִן הַתּוֹרָה וּמִן הַמְצוּוֹת, אֲשֶׁתְּמוּדַע, דְּבִתְרָ דְּאוּקְמוּהָ מְאִרֵי מִתְנִיתִין אִין עֲנִי אֶלֶּא מִן הַתּוֹרָה וּמִן הַמְצוּוֹת, דְּעֵתְרָא דְּבַר נֶשׁ אוֹרִייתָא וּמְצוּוֹת.

וּבְגִין דָּא, כִּבְדֹּר אֶת יי' מֵהוֹנֵף, וְלֹא תִשְׁתַּדַּל בְּאוֹרִייתָא, כְּדִי לְהִתְגַּדֵּל בָּהּ. כְּמַה דְּאוּקְמוּהָ

ואל תשתדל בתורה כדי להתגדל בה, כמו שבארונה החברים, ואל תעשם עטרה להתגדל בהם, ולא תאמר אקרא בעבור שיקראוני רבי, אלא (תהלים לד) גדלו ל' אתי. רבי, אלא (תהלים לד) גדלו ל' אתי. כבוד את ה' מהונך, כבן שחיב בכבוד אביו ואמו.

משום שהוא משתף משתי טפות שמהן נוצר האדם. מהטפה של אביו לבן העינים, ועצמות ואיברים. ומטפה של אמו השחר שבעין, ושער ועור וכשר. ומגדלים אותו בתורה ומעשים טובים.

שאדם חיב ללמד בנו תורה, שכתוב (דברים ו) ושננתם לבניך. ואם לא למד אותו תורה ומצוות, כאלו עשה לו פסל, ומשום כך לא תעשה לך פסל. ועתיד להיות בן סורר ומורה ומבזה אביו ואמו וגזל ממנו כמה ברכות. שהואיל והוא עם הארץ, הוא חשוד על הפל, ואפלו על שפיכות דמים וגלוי עריות ועבודה זרה. שמי שהוא עם הארץ והולך למקום שאין מכירים אותו ולא יודע לברך, חושדים אותו שהוא עובד עבודה זרה. (ע"כ רע"א מהימנא)

כבוד את אביך, כמו שנאמר כבוד את ה' מהונך. מהונך - מממונה. מהונך - משמחת הנגון לשמח הלב, שהרי זו שמחת הלב, כמו זה הנגון של כל העולם. מעשים כשרים של אותו בן משמח לב אביו ואמו. מהונך - מממונה לכל מה שצריכים. כמו שהאדם מכבד את הקדוש ברוך הוא, כך צריך לכבד אב ואם, משום שיש להם שתפות אחת עם הקדוש ברוך הוא עליו. וכמו שצריך לפחד מהקדוש

ברוך הוא, כך צריך לירא מאביו ואמו ולכבדם כאחד בכל מיני כבוד. למען יאריכון ימך, משום שיש ימים למעלה שתלויים בהם חיי האדם בעולם הזה. ובארנו על

חכרייא, ואל תעשם עטרה להתגדל בהם, ולא תאמר אקרא בעבור שיקראוני רבי, אלא (תהלים לד) גדלו ל' אתי. כבוד את ה' מהונך, כבן שחיב בכבוד אביו ואמו.

בגין דאיהו משותף מתרין טפין, דמנהון נוצר בר נש. מטפה דאבוה, תוורו דעינין, וגרמין ואברין. ומטפה דאמיה, שחור די בעינין, ושערא ומשכא ובשערא. ורביאו ליה באורייתא, ועובדין טבין.

דבר נש חיב ללמד בנו תורה, דכתיב, (דברים ו) ושננתם לבניך. ואי לא אוליה ליה אורייתא ופקודין, כאילו עביד ליה פסל, ובגין דא לא תעשה לך פסל. ועתיד להיות בן סורר ומורה, ומבזה אביו ואמיה, וגזל מניה כמה ברפאן. דהואיל ואיהו עם הארץ, חשוד איהו על פלא, ואפילו על שפיכות דמים, וגילוי עריות, ועבודה זרה. דמאן דאיהו עם הארץ. ואזיל לאתר דלא אשתמודעון ליה, ולא ידע לברכא, חשדינן ליה דאיהו עובד עבודה זרה. (ע"כ רע"א מהימנא)

כבוד את אביך כמה דאת אמר כבוד את ה' מהונך. מהונך: מממונה. מהונך: מחנה. בחדה דנגונא, למחדי לבא, דהא דא חדה דלבא, פגונא דא נגונא דכל עלמא. עובדין דכשראן דההוא ברא, חדי לבא דאבוה ודאמיה. מהונך, מממונה לכל מה דאצטריכו.

בגונא דבר נש אוקיר לקודשא בריה הוא, הכי אצטריך לאבא ולאמא, בגין דשותפותא חדא אית לון בקודשא בריה הוא עליה. וכמה דאצטריך למדחל לקודשא בריה הוא, הכי אצטריך למדחל לאבוה ולאמיה, ולאוקיר לון בחדא, בכל זיני יקר.

למען יאריכון ימך, בגין דאית יומין לעילא, ברין הוא, כך צריך לירא מאביו ואמו ולכבדם כאחד בכל מיני כבוד. למען יאריכון ימך, משום שיש ימים למעלה שתלויים בהם חיי האדם בעולם הזה. ובארנו על